

Pericopa Naso - Nazireu - sfânt sau păcătos?

נזיר [anul 5783]

În pericopa Naso învățăm regulile legate de o persoană care își asumă ca prin un angajament să fie cea ce este numit nazireu (Numeri cap. 6). Ca de obicei, există extrem de multe întrebări care nu au răspuns în Tanach și noi trebuie să le deslușim din Toraua Orală. Și haftaraua care a fost aleasă la această pericopă este povestea judecătorului Samson, poate cel mai cunoscut nazireu din istorie.

Termenul „Nazireu” vine de la cuvântul ebraic *nazir* נזיר, care înseamnă „consacrat” sau „pus deoparte”. Nazireu este un bărbat sau o femeie care și-a asumat unele interdicții. Principalele interdicții ale nazireilor sunt: este interzis să bea vin sau să mănânce struguri, este interzis să se tundă și să-și bărbiească părul și barba și să se impurifice de la mort. De obicei perioada de nazireu este precisă și exactă, dar există și unele feluri puțin diferite, cum ar fi nazireu pe viață. Cei mai cunoscuți nazirei evrei au fost: Samson și Samuel.

În cartea „Hahinuch” (החינוך o carte despre cele 613 mișvot din sec. 13) scrie că motivul acestor interdicții este să-l facă pe om ca el să-l slujească mai bine pe Dumnezeu fără ca viciile materiale să intervină. De aceea nazireul trebuie să se abțină de la băut vinul, care reprezintă plăcerile lumii; de asemenea trebuie să-și lase părul să-i crească, fiindcă și creșterea părului lung simbolizează învingerea dorinței de frumusețe și estetică. Îndepărtarea de la impuritatea mortului vine pentru că impuritatea aduce la slăbirea forței mentale, iar o persoană care vrea să slujească pe Dumnezeu în întregime, ar face bine să-și păstreze puritatea.

Nu este scris în Tora deslușit de ce cineva și-ar asuma interdicțiile de nazireu. Însă Hazal, adică înțelepții, se ocupă de această întrebare în tractatul Nazir. Ei fac legătura între cazul *sota* סוטה - deviere și *nazir* נזיר - nazireu. Regula de a se abține de la băut vin este în legătură cu cazul *sota*, fiindcă aduce la o deviere de la normă. Adică abținerea ne ajută să ne păstrăm demnitatea. În Talmud scrie: „Oricine vede un deviat (*sota*) în depravare va pune deoparte vinul”, ca să nu ajungă să păcătuiască.

O altă întrebare este care trebuie să fie atitudinea noastră față de nazireu. Pare că în Tanach atitudinea este pozitivă. Profetul Amos când vrea să descrie avantajele poporului evreu spune: „Pe unii dintre fiii voștri i-am ridicat ca profeți și pe unii dintre băieții voștri ca nazirei” (Amos 2:11). În cartea Plângeri, când autorul descrie măreția Ierusalimului spune: „Nazireii, ei erau mai puri decât zăpada, erau mai albi decât laptele” (Plângeri 4:7).

Spre deosebire de aceasta, înțelepții din Toraua Orală sunt într-o divergență față de nazirei. În Talmud părerea este că nazireul este unul care a păcătuit. Cauza este că el și-a interzis lucruri care sunt permise de obicei. Așa se explică faptul că la sfârșitul perioadei de nazireu, persoana trebuia să aducă la templu o jertfă specială: „Iată legea cu privire la nazireu, în ziua în care se împlinesc zilele nazireatului său, el să fie adus la intrarea cortului întâlnirii și să-i prezinte lui Dumnezeu ca ofrandă un berbec tânăr ... apoi preotul să le prezinte înaintea lui Dumnezeu și să jertfească ofranda pentru păcat a nazireului și ofranda lui arsă”. (Numere 6:13-14, 16).

Talmudul întreabă de ce un nazireu care s-a obligat de la sine să-și asume unele interdicții, trebuie să se căiască? Cu ce a păcătuit el? Una din părerile din Talmud este faptul că el s-a abținut de la plăcerea de a bea vin este chiar el un păcat.

Spre deosebire de Talmud, midrașul îl laudă pe nazireu și îl consideră „sfânt”. Dar adevărul este că nu există nicio divergență între cele două surse. Dacă cineva decide să fie nazireu pentru Dumnezeu, ca să-l slujească pe Domnul fără stânjenire trupească și așa el se află pe o treaptă spirituală care să-i permită aceasta – atunci el se numește „sfânt”. Însă dacă nazireatul este mai înalt decât nivelul persoanei, iar primirea lui doar îl întristează fără să-l ridice la nivelul dorit, sau dacă nazireatul nu se face pentru Dumnezeu ci ca să se laude în fața altora, așa un nazireu este considerat păcătos.

Cineva poate fi nazireu doar în Ereț Israel și nu în diaspora din cauza impurității locului. Cine a făcut făgăduința în străinătate, este amendat și obligat să facă aliya în Israel și să-și împlinească nazireatul după numărul zilelor la care s-a obligat. Iată o poveste din Talmud, tractatul Nazir 19:b: „Un eveniment despre regina Heleni (Helena din Adiabene, convertită la iudaism, 30 e.n.) care a spus când a plecat fiul ei la război, că dacă se va întoarce cu bine voi fi nazireată șapte ani. După ce el s-a întors cu bine ea a fost șapte ani nazireată. După ce a venit să stea în Israel și s-a dus să aducă o jertfă, Casa lui Hilel a obligat-o să mai fie nazireată șapte ani”. Cu alte cuvinte, anii în care a fost în străinătate nu sunt luate în calcul.

Practica nazireatului este legată și de misterul folosirii termenului „Nazarinean” în Noul Testament. Apostolul Luca era conștient că vinul era interzis în nazireatul evreiesc, căci îngerul care vestește nașterea lui Ioan Botezătorul prezice că „mare va fi el înaintea Domnului nici vin și nici băutură tare nu va bea” (Luca 1:15). Luca menționează totodată că la venirea sa la Ierusalim, Pavel a fost îndemnat să evite ostilitatea evreilor de acolo asumându-și interdicțiile de nazireu (Fapte 21:20-24).

Concluzia trasă poate fi că această practică a fost menținută până la distrugerea celui de al doilea templu. Deja înainte, mulți dintre înțelepții perioadei celui de al doilea templu s-au împotrivit nazireatului văzând între acești nazirei mulți care nu o practicau cinstit și devotat din plină credință.